Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Nazwa i kod przedmiotu | Przyrodnicze uwarunkowania relacji człowiek – środowisko, PG_00202200 | | |
| Kierunek studiów | Geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS (O) | | |
| Data rozpoczęcia studiów | październik 2026 r. | Rok akademicki realizacji przedmiotu | 2026/2027 |
| Poziom kształcenia | II stopnia | Grupa zajęć | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów<br>Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki |
| Forma studiów | stacjonarne | Sposób realizacji | na uczelni |
| Rok studiów | 1 | Język wykładowy | polski |
| Semestr studiów | 1 | Liczba punktów ECTS | 6.0 |
| Profil kształcenia | ogólnoakademicki | Forma zaliczenia | egzamin |
| Jednostka prowadząca | | | |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot | dr hab. Mariusz Kistowski | |
| | Prowadzący zajęcia z przedmiotu | | |

| Formy zajęć | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Forma zajęć | Wykład | Ćwiczenia | Laboratorium | Projekt | Seminarium | RAZEM |
| | Liczba godzin zajęć | 30.0 | 0.0 | 30.0 | 0.0 | 0.0 | 60 |
| | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0 | | | | | | |

| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Aktywność studenta | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów | Udział w konsultacjach | Praca własna studenta | RAZEM |
| | Liczba godzin pracy studenta | 60 | 8.0 | 82.0 | 150 |

| Cel przedmiotu | |
|---|---|
| | Wprowadzenie zagadnień zasobów środowiska oraz jego potencjałów; Nabycie umiejętności analizowania i opracowywania informacji z zakresu przyrody, środowiska, krajobrazu dla potrzeb tworzenia dokumentówplanistycznych; Nabycie umiejętności dokonywania oceny wartości środowiska dla potrzeb różnych postaci użytkowania terenu i wskazywania barier rozwojowych; |

| Efekty uczenia się przedmiotu | Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu | Sposób weryfikacji i oceny efektu |
|---|---|---|---|
| | [GSEMU2_W06] wyjaśnia problemy i teorie w geografii społeczno-ekonomicznej uwzględniające złożone zależności i trendy zmian w środowisku przyrodniczym i antropogenicznym, rozumie ich teoretyczne i praktyczne znaczenie | definiuje pojęcia, przytacza terminologię i historię rozwoju systemu ocen oddziaływania na środowisko oraz jego znaczenie we współczesnych trendach rozwoju cywilizacji | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [GSEMU2_W03] rozumie w pogłębionym stopniu uwarunkowania (przyrodnicze, społeczne, ekonomiczne, kulturowe) procesów zachodzących w środowisku życia człowieka w różnych skalach przestrzennych i czasowych | rozpoznaje przyrodnicze, społeczne, ekonomiczne i kulturowe czynniki oddziaływujące na środowisko i wpływające na ocenę jego stanu | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [GSEMU2_U03] dobiera i stosuje właściwe metody badań społecznych (w tym statystyczne i kartograficzne) i narzędzia badawcze ze szczególnym uwzględnieniem technik informacyjnych i oprogramowania GIS | stosuje narzędzia badawcze z uwzględnieniem technik informacyjnych i oprogramowania GIS do wykonania map i analiz przydatności terenu dla działalności człowieka | [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [GSEMU2_U04] przystosowuje istniejące narzędzia i metody badawcze do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów zachodzących w środowisku antropogenicznym | tworzy mapy (hydrograficzne, sozologiczne, geologiczne) niezbędne do wykonania Oceny Oddziaływania na Środowisko | [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [GSEMU2_U06] potrafi zorganizować i poprowadzić debatę w kręgu zróżnicowanych odbiorców w tym przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego dotyczącą przestrzennych uwarunkowań problemów społeczno-gospodarczych | tworzy wypowiedzi i prowadzi dyskusję dotyczącą wpływu inwestycji na środowisko, przedstawiając opinię i uwzględniając różne stanowiska w tym zakresie | [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [GSEMU2_U02] właściwie dobiera źródła i informacje z nich pochodzące, ze szczególnym uwzględnieniem źródeł informacji przestrzennej, dokonuje ich krytycznej oceny i twórczej interpretacji | wybiera i powołuje się na odpowiednie akty prawne oraz gromadzi niezbędne informacje właściwe w procedurach Ocen oddziaływania na Środowisko | [SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [GSEMU2_K03] jest gotowa do inicjowania i organizowania działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego oraz ochrony środowiska naturalnego regionu, kraju, Europy we współpracy z rożnymi podmiotami i władzami różnych szczebli | interpretuje raporty Ocen Oddziaływania na Środowisko pod kątem niezbędnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego oraz ochrony środowiska naturalnego | [SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja<br>[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny |

| | |
|---|---|
| Treści przedmiotu | A. Problematyka wykładuA.1. Relacje człowiek środowisko;A.2. Bariery i ograniczenia środowiskowe kolizje i konflikty środowiskowe;A.3. Ocena środowiska przyrodniczego;A.4. Struktura ekologiczna przestrzeni i rola jej ochrony;A.5. Podstawowe regulacje prawne w zakresie przyrodniczych uwarunkowań planowania przestrzennego;A.6. Podstawy sporządzania opracowań ekofizjograficznych;A.7. Pojęcia, terminologia i historia rozwoju systemu ocen oddziaływania na środowisko - jego znaczenie we współczesnych procesach rozwojucywilizacji;A.8. Podstawy prawne ocen oddziaływania na środowisko;A.9. Zasady kwalifikacji przedsięwzięć i zakresy raportów OOS;A.10. Procedura OOS jako sformalizowana procedura decyzyjna - rola i kompetencje organów ochrony środowiska;A.11. Wybrane metody analiz środowiska na potrzeby wykonywania ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze;A.12. Standardy jakości środowiska i standardy emisyjne - podstawy weryfikacji wyników analiz wpływu na środowisko;A.13. Problematyka ochrony obszarów Natura 2000 w ocenach oddziaływania na środowisko;A.14. Strategiczne oceny oddziaływania na środowiskoB. Problematyka ćwiczeńB.1. Analiza mapy topograficznej i wykonanie mapy uwarunkowań geomorfologicznychB.2. Analiza mapy hydrograficznej i wykonanie mapy uwarunkowań hydrograficznych i zagrożeń powodziowych z danych RZGWB.3. Zakres ograniczeń i form ochrony przestrzeni i zasobów środowiska w aktach prawnychB.4. Analiza mapy sozologicznej i wykonanie mapy uwarunkowań sozologicznych.B.5. Analiza uwarunkowań litologicznych i wykonanie mapy na podstawie mapy geologicznej utworów powierzchniowychB.6. Analiza stanu i zagrożeń środowiska - zapoznanie z wynikami badań WIOŚB.7. Synteza opracowań - analiza progowa treści map cząstkowych uwarunkowania i ograniczenia dla gospodarki przestrzennejB.8. Podstawy prawne OOS - zaznajomienie i dyskusja przepisówB.9. Procedura kwalifikacji (screeningu) kwalifikacja inwestycji do oceny oddziaływaniaB.10. Karta Informacyjna PrzedsięwzięciaB.11. Wybrane metody opracowania Raportu OOŚB.12. Klasyfikacja i ewaluacja oddziaływań metody macierzowe.W ćwiczeniach wykorzystane zostaną bazy danych instytucji państwowych i dokumenty dostępne w sieci Internet ta część ćwiczeń wykonywanabędzie indywidualnie przez studentów. |
| Wymagania wstępne i dodatkowe | |

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

| Sposób oceniania (składowe) | Próg zaliczeniowy | Składowa oceny końcowej |
|---|---|---|
| Egzamin pisemny | 51.0% | 50.0% |
| Zadania cząstkowe na ćwiczeniach | 51.0% | 50.0% |

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

A.1. wykorzystywana podczas zajęć:Engel J., 2009, Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, Ministerstwo Środowiska, Warszawa (PDF)Lenart M., 2002, Zakres informacji przyrodniczych dla potrzeby ocen oddziaływania na środowisko, Wyd. Ekokonsult, Gdańsk.Kowalczyk R., Szulczewska B., 2002, Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko do planów zagospodarowania przestrzen-nego, Wyd.Ekokonsult, Gdańsk.treści aktów prawnych: Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r., Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jegoochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z 2008 r., Ustawa Prawo OchronyŚrodowiska z 2001 r., Ustawa o Ochronie Przyrody z 2004 r.,A.2. studiowana samodzielnie przez studenta,Bartkowski T., 1986, Zastosowania geografii fizycznej, PWN, Warszawa.Kistowski M., 2003, Metody sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze (na przykładzie prognoz wpływu naśrodowisko projektów programu rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego), Problemy Ocen Środowiskowych,nr 2(21).Kistowski M., Pchałek M., 2009, Natura 2000 w planowaniu przestrzennym rola korytarzy ekologicznych, Ministerstwo Środowiska, Warszawa.Macias A., Bródka S., 2013, Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią, Wyd. Nauk. PWN, WarszawaPchałek M., Behnke M., Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w prawie polskim i UE, Wydawnictwo C.H. Beck, 2009 r.Wilżak T., 2011, Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko - Przewodnik po rozporządzeniu Rady Ministrów GDOŚ, Warszawa(PDF)Staszek W., 2005, Wykorzystanie GIS do oceny wpływu elektrowni wiatrowych na krajobraz, Problemy Ocen Środowiskowych, 1(28), s.63-68.Staszek W., Polkowska Ż., Dubiella-Jackowska A., Barańczuk J., 2017, The impact of the Tri-City Ring Road on surface water of small endorheicwetlands. Limnological Review, 17(3), s. 151-157.

| | | |
|---|---|---|
| | Uzupełniająca lista lektur | Dutkowski M., 1995, Konflikty w gospodarowaniu dobrami środowiskowymi, Wydawnictwo Uniw. Gdańskiego, Gdańsk.Kassenberg A., Marek M.J., 1986, Ekologiczne aspekty przestrzennego zagospodarowania kraju, PWN, Warszawa.Korwel-Lejkowska B., Szlachetko J., 2015, Opracowanie ekofizjograficzne w planowaniu przestrzennym jako przesłanka zrównoważonego rozwoju,Acta Universitatis Wratislaviensis No 3656 PRAWO CCCXVIII Wrocław, s. 95-103.Korwel-Lejkowska B., 2016, Analiza wybranych zagrożeń rozwoju osadnictwa w gminach województwa pomorskiego w kontekście rozwojuzrównoważonego, Problemy Ekologii Krajobrazu, t. XLII, s. 87-100Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułu 6(3) i (4)Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG, 2001Racinowski R., 1987, Wprowadzenie do fizjografii osadnictwa, PWN, Warszawa.Sołowiej D., 1992, Podstawy metodyki oceny środowiska przyrodniczego człowieka, Wyd. Nauk. UAM, Poznań,Zeszyty metodyczne GDOŚ nr 1, Florkiewicz E., Kawicki A., Postępowanie administracyjne w sprawach określonych ustawą z dnia 3 października2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,... (PDF). |
| | Adresy eZasobów | |
| Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania | Realizacja prac praktycznych:- przyrodnicze uwarunkowania gospodarki przestrzennej, analizakomponentów środowiska na podstawie materiałów kartograficznych iinternetowych baz danych; podstawowy zakres opracowaniaekofizjograficznego;- karta informacyjna przedsięwzięcia, kwalifikacja do raportu, określeniezakresu raportu OOŚ, zestawienie i ewaluacja macierzy oddziaływań- prezentacja i dyskusja wyników, studium przypadku, analiza metodminimalizacji oddziaływań i kompensacji przyrodniczej-kolokwium z pytaniami otwartymi/ testowymiWykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja--egzamin pisemny z pytaniami (zadaniami) otwartymi- egzamin pisemny testowyPodstawowe kryteria ocenyŁączna ocena z przedmiotu stanowi wynikową ocenę z uzyskanych składowych -zaliczeń z ćwiczeń (50 % oceny końcowej) i wykładu (50 % oceny końcowej);Niezależnie należy uzyskać minimum 51% z sumy punktów w części ćwiczeniowej(praca własna studenta i kolokwia) i minimum 51% z sumy punktów z egzaminu wczęści wykładowej (test pytań otwartych i zamkniętych). | |
| Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu | Nie dotyczy | |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.